Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Bonifazio Arandia Uriarte Fasio

Igorre, Bizkaia (1909-1987)

Aurkibidea

Biografia

Igorreko Elexalde auzoan jaioa. Soinujole ezaguna izan zen. Hamahiru urterekin hasi zen plazan jotzen. Urte askoan utzita egon ondoren, 1971n berriz ekin zion eta txapelketa bat irabazi zuen. Arteagako Benantzio Bernaola "*Karakol*" hil ondoren, beronen emaztea zen Maurizia Aldeiturriaga pandero-jotzailearekin eta Leon Bilbao albokariarekin batu zen entzute handiko hirukotea osatzeko. Bizkaiko trikiti estiloa zabaldu zuten plazarik plaza. IRALEko kideek elkarrizketa egin zioten 1985ean.

Zintak

IGO-007

- **Proiektua**: IRALEren Bizkaiera Bilduma
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Aurre Azurmendi, Jon - Onaindia, Jose Luis
- **Data**: 1985-03-28
- **Iraupena**: 72 min
- **Euskarria**: VHS Standard
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane

IGO-009

- **Proiektua**: IRALEren Bizkaiera Bilduma
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Aurre Azurmendi, Jon - Onaindia, Jose Luis
- **Data**: 1985-03-28
- **Iraupena**: 13 min
- **Euskarria**: Audio Analog

Pasarteak

1. `Anttoni eta Antton´soinuarekin jota

- **Erref**: IGO-007/001
- **Iraupena**: 0:02:57. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:02:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
`Anttoni eta Antton´ doinua jotzen du soinuarekin.

2. Noiz eta nola hasi zen soinua jotzen

- **Erref**: IGO-007/004
- **Iraupena**: 0:01:51. **Hasi**: 00:03:34. **Bukatu**: 00:05:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
12 urterekin hasi zen soinua jotzen ikasten, gurasoek barraketara joan eta ilara bateko soinu txiki bat ekarri ziotenean. Gero, Arantzazuko `Popon´ soinu-jotzailearekin ikasi zuen apur bat. Eta Bilboko bat ere etortzen zitzaion, lezioak ematera. Euren sasoian ez zegoen trikitilari asko Arratian. Gaztetan herriz herri ibiltzen zen. Urtebetez Lemoako plaza izan zuen, gero Areatzakoa eta gero Igorrekoa. Oso urduria da eta, txarto pasatzen zuenez, utzi egin behar izan zuen. Gerora hasi zen berriz.

3. Gipuzkoako eta Bizkaiko jotzeko era; fandangorik ez Bizkaian

- **Erref**: IGO-007/005
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:05:25. **Bukatu**: 00:07:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Bizkaiko eta Gipuzkoako jotzeko era desberdina izan da, baina berdinduta dagoela dio, grabazioei esker ikasi egin daitekeelako. Adibide moduan, Bilboko Errekaldeko Kepa eta Zabaleta aipatzen ditu. Gipuzkoan trikitilari hobeak. Fandangoa ez da ezagutu izan Bizkaian; euren gazte denboran "jotea, baina beti bere kanteagaz".

4. Soltekoagatik txakur txikia kobratzen zuen eta lotukoagatik bikoitza

- **Erref**: IGO-007/009
- **Iraupena**: 0:01:43. **Hasi**: 00:10:22. **Bukatu**: 00:12:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Euren gazte denboran erromeria asko egiten ziren eta jende guztiak dantza egiten zuen. Igorreko plaza izan zuenean, bi solteko eta lotuko bat jotzeko agindua zuen. Soltekoagatik txakur txikia kobratzen zuten eta lotukoagatik bikoitza. Abadeek "infernuko hauspoa" esaten zioten soinuari. Ez zuten nahi izaten lotukorik jotzerik, bekatua zela eta.

5. Trikiti-koplen hitzak panderojoleek asmatuak

- **Erref**: IGO-007/011
- **Iraupena**: 0:01:24. **Hasi**: 00:12:08. **Bukatu**: 00:13:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:
Trikiti-koplen letrak panderojoleek asmatzen zituzten: aurrekoei entzundako kontuak edo ikusitakoak. Maurizia pandero-jotzailea. Pare bat kopla kantatzen ditu.

6. Irabaziak ganbarako zulotxo baten gordetzen zituen

- **Erref**: IGO-007/012
- **Iraupena**: 0:02:52. **Hasi**: 00:13:32. **Bukatu**: 00:16:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:
"Klub Arratia" futbol taldearekin asko ibili zen, soinua hartuta, batera eta bestera. Kotxea alokatzen zuten. Andreak zenbat diru gastatzen zuen galdetzen zion. Berak soinua jotzearen truk ibiltzen zela esaten zion eta, irabazirik baldin bazeukan, ganbarako zulo baten ezkutatzen zuen, bere gastuetarako. Andrea arrazoiarekin haserretzen zela dio, askotan berandu etxeratu eta zuzenean lanean hasi behar izaten zen eta. Andreak egiten zizkion mehatxuak.

7. Garai bateko parranda giroa

- **Erref**: IGO-007/014
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:18:40. **Bukatu**: 00:21:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:
Garai bateko giroak ez zuen zerikusirik oraingoarekin. `Txilibrin´ekin egiten zituen parrandak. Afariak egin, soinua jo, dantzan egin... Gerra aurretik mutilak harizko frakekin ibiltzen ziren; dantzan jardunda, izerdiarekin bustita izaten zituzten. Lehertu arte lanean jarduten zuten, orduan aurrerapenik ere ez zegoen eta, baina hala ere parrandarako beste giro bat izaten zuten.

8. Pasodoble zaharra

- **Erref**: IGO-007/016
- **Iraupena**: 0:03:17. **Hasi**: 00:22:17. **Bukatu**: 00:25:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Garai batean erromerietan jotzen zuen pasodoble zahar bat jotzen du. Jendeak dantza loturako zaletasuna izaten zuen, nahiz eta txarto egin. Mutilek neskengana hurreratzeko baliatzen zuten.

9. Futbolean ari ziren bitartean ez jotzeko agindua

- **Erref**: IGO-007/020
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:28:50. **Bukatu**: 00:29:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola
- Aisia » Kultura » Musika
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Abadeekin inoiz ez du izan arazorik. Behin Arratia futbol taldearekin Zamudiora joan zirenean, futbola ari zen bitartean ez jotzeko esan zieten, arbitroaren txilibitua ez zela entzuten eta.

10. Lotukoa jotzeagatik atxilotu

- **Erref**: IGO-007/022
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:29:39. **Bukatu**: 00:31:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:
San Kristobal jai batzuetan Igorren jotzen zegoela, zinegotzi batek debekatu egin zion lotuko piezak jotzea. Zinegotziak etxera joateko itxura egin zuen eta berak lotukoa jo zuen orduan. Guardia eta guzti itzuli zen eta atxilotu egin zuten `Fasio´. Gaztetxoa zen eta negar egin zuen guardiak ikusi zituenean. Bekatu handia zen lotuan dantza egitea, nahiz eta denek hori gura. Zeanurin ez zuten uzten; txistua bakarrik egoten zen.

11. Koloretako alkandorekin arazoak San Justoko erromerian

- **Erref**: IGO-007/023

- **Iraupena**: 0:02:23. **Hasi**: 00:31:24. **Bukatu**: 00:33:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Lanbideak » Polizia
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:
San Inazioetan Gorbeiara joan ziren behin. San Justo ermitaren inguruan jotzeko tratua egin zuten, 500 pezetaren truk. Gerraostea zen. Zazpi koloretako alkandorak zeuzkatela eta zinegotziak guardia zibilei deitu zien, nazionalisten koloreak zirela eta. San Ferminetarako egindako alkandorak ei ziren. Guardiek baimena eman eta berriz jotzen hasi ziren kamioi gainean. Txaloka hasi ziren denak eta zinegotziak gehiago jotzea galarazi zien.

12. Trikitia, `Fasio´ren eskutik

- **Erref**: IGO-007/029
- **Iraupena**: 0:03:36. **Hasi**: 00:36:53. **Bukatu**: 00:40:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Trikiti bat jotzen du.

13. Porrusalda, `Fasio´ren eskutik

- **Erref**: IGO-007/032
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 00:41:13. **Bukatu**: 00:43:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Porrusalda bat jotzen du.

14. Gerratean etxean zituen bi soinuak kendu

- **Erref**: IGO-007/033
- **Iraupena**: 0:01:00. **Hasi**: 00:43:21. **Bukatu**: 00:44:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera

Laburpena:
Erosi zuen soinu zahar baten inguruko kontuak. Sitsak jan zuen eta saldu egin zuen. Gerra sasoian etxean zituen bi soinuak ostu zizkioten.

15. Urte osorako plaza hartuta: igandero joan behar

- **Erref**: IGO-007/035
- **Iraupena**: 0:02:42. **Hasi**: 00:45:30. **Bukatu**: 00:48:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Garai bateko erromerietan soinua eta dultzaina; alboka inoiz ere ez. Lemoako plaza eduki zuen urtebetez eta igandero joan behar izaten zen bertara. Gerora, Areatzakoa eta Igorrekoa ere eduki zituen. Bakarrik joaten zen normalean; panderojolea jaietan bakarrik. Berak plazako lekurik onena izaten zuen, baina batzuetan soinu-jotzaile gehiago ere joaten ziren. Dantza egiten zuenari kobratzen zitzaion soinujoleari ordaintzeko. Lemoako plazan urte osoan jotzearren 50 ogerleko eman zizkioten.

16. Areatzako plaza eduki zueneko kontuak

- **Erref**: IGO-007/036
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 00:48:12. **Bukatu**: 00:50:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Areatzako plaza eduki zueneko kontuak. 15 urte inguru izango zituen. Hogeita hamar ogerleko ordaindu behar ziren soinua jotzearren (zerga moduan?) eta berak diru hori eskatu zuen. Dultzaineroa ere bazegoen, baina jendeak lotuko piezak nahi. Urtea amaitu eta Igorrera joan zen eta, azkenean, ez zioten ordaindu.

17. Dirua "zelan etorri, halan joan"

- **Erref**: IGO-007/037
- **Iraupena**: 0:00:35. **Hasi**: 00:50:20. **Bukatu**: 00:50:55
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Ekonomia eta industria » Txanponak, diru-kontuak

Laburpena:
Dirua "zelan etorri, halan joan". Sasoi hartan hamar ogerleko irabaztea asko zen. Dirua irabazi zuela eta afaltzen gelditu eta, azkenean, dirua xahututa etxera!

18. Alboka doinuak soinuarekin: "Arratiako jotea"

- **Erref**: IGO-007/045
- **Iraupena**: 0:02:32. **Hasi**: 00:58:26. **Bukatu**: 01:00:58

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Albokarekin jotzen ziren doinuak jotzen ditu soinuarekin. Lehenengoa: "Arratiako jotea".

19. Alboka doinuak soinuarekin: "Porrue"

- **Erref**: IGO-007/046
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 01:00:58. **Bukatu**: 01:02:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Albokarekin jotzen ziren doinuak jotzen ditu soinuarekin. Bigarrena: "Porrue".

20. Alboka doinuak soinuarekin: kalejira

- **Erref**: IGO-007/047
- **Iraupena**: 0:03:42. **Hasi**: 01:02:45. **Bukatu**: 01:06:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Albokarekin jotzen ziren doinuak jotzen ditu soinuarekin. Hirugarrena: kalejira.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-09

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com